PRÍRUČKA PRE RIADITEĽOV ŠKÔL

MONITOROVANIE A VYHODNOCOVANIE INKLÚZIE

Efektívne monitorovanie a vyhodnocovanie inklúzie je kľúčovým nástrojom na predchádzanie segregácie a zabezpečenie rovnakého prístupu k vzdelaniu pre všetkých žiakov.

---

1. CIELE MONITOROVANIA INKLÚZIE

Hlavné ciele hodnotenia inkluzívneho prostredia v školách sú:

- **Zistenie aktuálneho stavu** – Monitorovanie, či škola dodržiava princípy inkluzívneho vzdelávania.
- **Včasná intervencia** – Zavedenie systému včasného varovania, ktorý identifikuje riziká segregácie už v počiatočnom štádiu
- **Externá kontrola inkluzívnych opatrení** – Spolupráca s odborníkmi, ktorí objektívne vyhodnotia stav inklúzie.
- **Zber podkladov pre zriaďovateľov a kontrolné orgány** – Poskytovanie relevantných údajov o stave inklúzie.

2. NÁSTROJE NA MONITOROVANIE INKLÚZIE

a) Kvantitatívne nástroje (zber štatistických údajov)

- **Analýza rozloženia žiakov v triedach** – Zisťovanie, či sa v škole **nevytvárajú homogénne skupiny** na základe etnicity, sociálneho pôvodu alebo zdravotného znevýhodnenia.
- **Sledovanie výsledkov vzdelávania** – **Porovnávanie akademických výsledkov** rôznych skupín žiakov, aby sa odhalili **možné nerovnosti**.
- **Účasť na mimoškolských aktivitách** – Zisťovanie, či **majú všetci žiaci rovnaký prístup** k školským aktivitám.
- **Dochádzka a predčasné ukončenie školskej dochádzky** – Monitorovanie **počtu žiakov** s **nepravidelnou dochádzkou** alebo tých, ktorí **predčasne opúšťajú školský systém**.

b) Kvalitatívne nástroje (spätná väzba a hodnotenie školského prostredia)

- **Dotazníky pre žiakov, rodičov a učiteľov** – Pravidelné **anonymné prieskumy** o vnímaní **rovnosti a inkluzívnosti v škole**.

- **Prípadové štúdie** – Dokumentovanie **konkrétnych situácií segregácie** a **úspešných inkluzívnych opatrení**, ktoré môžu slúžiť ako **príklady dobrej praxe**.
- **Pozorovanie v triedach** – Hodnotenie **interakcie medzi žiakmi a učiteľmi**, používaných vyučovacích metód a **zapojenia všetkých žiakov** do výučby.
- **Individuálne rozhovory so žiakmi a učiteľmi** – Zisťovanie **osobných skúseností a podnetov k inkluzívnemu prostrediu**.

3. ZODPOVEDNOSŤ ZA MONITOROVANIE INKLÚZIE

- **Riaditeľ školy** – Zodpovedá za **pravidelné vyhodnocovanie situácie** a **prípravu správ** o stave inklúzie.
- **Školský inkluzívny tím** – Vykonáva **analýzy, zbiera dáta** a navrhuje **opatrenia na zlepšenie**.
- **Pedagogickí zamestnanci** – Majú povinnosť **sledovať inkluzívne prostredie** a **nahlasovať možné problémy**.
- **Zriaďovateľ školy** – Dohliada na **proces monitorovania** a zabezpečuje **dodržiavanie odporúčaných opatrení**.
- **Nezávislí odborníci a školská inšpekcia** – Vykonávajú **externé audity** a objektívne hodnotia **stav inklúzie**.

4. FREKVENCIA HODNOTENIA A REPORTOVANIA

- **Štvrťročné hodnotenie** – Školský inkluzívny tím **vypracuje správu** o stave inklúzie na škole.
- **Ročný výkaz pre zriaďovateľa** – Riaditeľ školy predkladá **správu o dodržiavaní zákazu segregácie** a inkluzívnych opatreniach.
- **Pravidelné konzultácie s kontrolnými orgánmi** – Spolupráca so **Štátnou školskou inšpekciou** a **Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky** pri hodnotení efektivity prijatých opatrení.

5. NÁPRAVNÉ OPATRENIA PRI IDENTIFIKOVANÍ SEGREGÁCIE

Ak monitorovanie odhalí prvky segregácie alebo nerovností, škola musí bezodkladne prijať nápravné opatrenia:

- **Prehodnotenie zloženia tried** – **Rovnomerné rozdelenie žiakov**.
- **Zmena vyučovacích metód** – Zavedenie **inkluzívnych stratégií výučby**.

- **Zintenzívnenie spolupráce s rodičmi a komunitou** – Organizovanie **osvetových stretnutí** a diskusií.
- **Zlepšenie prístupu k mimoškolským aktivitám** – Eliminácia bariér **pri zapájaní všetkých žiakov** do aktivít školy.

6. ZÁVER

Monitorovanie inkluzívneho vzdelávania je nevyhnutné na predchádzanie segregácie a podporu rovnosti v školskom prostredí.

Pridaním systému včasného varovania, prípadových štúdií a externých auditov môže škola účinnejšie identifikovať a riešiť problémy segregácie.

Dôsledné sledovanie a vyhodnocovanie inkluzívnych opatrení je zodpovednosťou vedenia školy, učiteľov, rodičov aj kontrolných orgánov.